

Це приводить до зменшення власних засобів підприємств і скорочення їх інвестиційно-інноваційної діяльності. За даними держкомстату індекс капітальних інвестицій в промисловості в 2011 році склав 141,6%, в 2012 р. - 107,5%, в 2013 р. - 100,3%. Інвестиції в основний капітал за рахунок власних засобів підприємств з 2009 р. також знизилися [1].

Наукові дослідження показують, що саме інноваційний тип розвитку, що забезпечує оновлення техніки і технології, дозволяє скорочувати споживання енергетичних і інших видів ресурсів на одиницю продукції, збільшувати обсяг виробництва, підвищувати продуктивність праці, якість і конкурентоспроможності продукції [3].

Динамічний розвиток отримують ті країни і регіони, де формується інноваційна інфраструктура, що включає освітні і наукові установи, дослідницькі центри, органи державного управління, фінансові установи, на основі територіальної концентрації мереж постачальників, виробників і споживачів, які створюють інноваційний ланцюжок "освіта - наукове дослідження і розробка - впровадження у виробництво - просування на ринок" [4].

Таким чином, формування інноваційної моделі розвитку національної економіки сприятиме зміні і оновленню структури економіки, технологічному і економічному зростанню, що спричиняє за собою вдосконалення професійно-технічної і соціальної сфери, а також забезпечить створення і широке застосування ресурсо- і енергозберігаючих технологій, вирішення проблем раціонального природокористування, збереження навколишнього середовища.

Література:

1. Сайт державного комітету статистики України. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://ukrstat.gov.ua>
2. Чухно А. Научно-технологическое развитие как объект исследования эволюционной экономической теории // Экономика Украины. – 2008. - № 1. – С. 12-23.
3. Юдіна О.І. Особливості організації інноваційної діяльності у сфері ресурсозбереження (на прикладі підприємств машинобудівної галузі): монографія / О.І.Юдіна. - Тернопіль: ТзОВ «Терно-граф», 2013. – 256 с.
4. Юдіна О.І. Ресурсозберігаючі інновації в промисловості як необхідна умова економічного розвитку регіону // Європейський вектор економічного розвитку: зб. наук. праць. - 2009. – Вип. 1(6). – С. 198 – 205.

УДК 330:621.3(489)

І.В.Міняйленко, ст. викладач,
М.О. Устименко, студент
Полтавський національний технічний
університет імені Юрія Кондратюка

ДОСВІД ОЩАДЛИВОГО ВИКОРИСТАННЯ ЕНЕРГОРЕСУРСІВ В ДАНІЇ

Протягом 1972-1988 років у Данії зуміли вдвічі знизити споживання первинних енергоресурсів на опалювання.

Спершу істотно підвищили економічність централізованого теплопостачання за рахунок зниження втрат тепла в розподільчих мережах. Застосували нові конструкції труб, прогресивні методи їх прокладання та експлуатації. Завдяки таким заходам змогли знизити температуру води в мережах до 70-85 градусів (отже, витратити менше пального на нагрівання). Згодом вдосконалили нагрівальні прилади, скрізь встановили автоматичні пристрої контролю та витрат теплоносіїв, а також індивідуальні регулятори тепла у всіх приміщеннях і будівлях.

Відбулася структурна перебудова підприємств та установ, що виробляють і постачають тепло. В Данії діє близько 300 компаній централізованого теплопостачання (ЦТ). Власником таких компаній у великих містах є місцева влада, а менші компанії в маленьких містечках належать кооперативам споживачів. Щоб знизити витрати споживачів до мінімуму, всі компанії ЦТ реорганізовано в неприбуткові кооперативи (так вдалося уникнути витрат споживачів на покриття податків з прибутків компанії). Реальні прибутки, що їх отримують компанії ЦТ наприкінці звітнього року, спрямовують у вигляді дотацій на зниження тарифів на тепло для всіх споживачів у наступному році. Так опосередковано споживачі теплоенергії в Данії стали фактичними власниками теплопостачальних компаній та більшості теплогенерувальних виробництв.

Згідно із законом «Про теплопостачання» ціни на тепло встановлюють відповідно до фактичних витрат на засадах самозабезпечення. Ціни враховують усі витрати, необхідні для повного і якісного постачання тепла. Отже, компанії ЦТ ніколи не стануть банкрутом. Ціна також може містити помірний відсоток на здійснені капіталовкладення. Власники компанії не мають права використовувати прибуток з рахунків компанії на інші цілі. Весь прибуток спрямовують на зниження цін на тепло.

Більшість великих споживачів тепла запровадили системи керування споживанням електроенергії та контролю за їх витратами. Так вдалося знизити споживання тепла більше ніж на 10 %.

Від середини 70-их років переважну частину електростанцій реконструйовано в ТЕЦ: тепер вони виробляють водночас і електроенергію, і тепло. Таким способом коефіцієнт корисної дії цих підприємств було підвищено на 40% (знову заощадження).

Особливо перспективним напрямком у Данії вважають створення міні – ТЕЦ, потужність яких не перевищує 1 МВт. Ці проекти здійснюють дуже просто: на котельню ставлять газову турбіну. Нині в країні діє вже кілька сотень міні – ТЕЦ, про ефективність яких свідчить такий приклад. Раніше будинки в селищі Севал було обладнано печами, електричними системами опалення або генераторами на рідкому паливі. А після того як збудували міні – ТЕЦ, витрати споживачів на тепло забезпечення знизилося на 20%.

Додатковим ресурсом енергії для систем ЦТ стало тепло промисловості, що виникає як побічний продукт виробництва. Наприклад, цементний завод «Ольборг Портланд» таким способом забезпечує 15% теплових потреб в Ольборзі.

Отже, нескладні комплексні дії можуть дати вагомі результати. Але спершу треба усвідомити, що реформування – це зміни, які вимагають цілеспрямованих зусиль і послідовної, продуманої роботи.

СЕКЦІЯ 4
ФІНАНСОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРОЕКТІВ ТА ПРОГРАМ
ЕНЕРГОЗБЕРЕЖЕННЯ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ

УДК 338.45:658:14:621.3

В.Я. Чевганова, к.е.н., професор,
А.О. Петрова, студент
Полтавський національний технічний
університет імені Юрія Кондратюка

ДОСЛІДЖЕННЯ АЛЬТЕРНАТИВНИХ МЕХАНІЗМІВ ФІНАНСУВАННЯ
ПРОЕКТІВ З ЕНЕРГОЗБЕРЕЖЕННЯ

На сучасному етапі розвитку національна економіка України переживає досить важкі часи і функціонує в умовах обмежених обігових коштів підприємств і банківських кредитів. Сфера енергозбереження не є виключенням, але вона як ніколи потребує негайних фінансових вливань. Розробка нових програм і заходів щодо механізмів енергозбереження з кожним роком стають все більш невідкладними.

Більшість промислових підприємств мають обмеженість власних фінансових ресурсів, тому проблема джерел фінансування енергозбереження набуває пріоритетного значення.

Проекти з підвищення енергоефективності можуть бути профінансовані з використанням різних механізмів і джерел (суб'єктів отримання коштів), але усі розпорядники коштів повинні діяти якось узгоджено у технологічному чи методологічному планах.

Тому тут свою важливу роль відіграє узгоджена програма дій, принаймні на регіональному рівні та створення інфраструктурних елементів таких, як інформаційно-консультативні центри енергозбереження.

У наведеній таблиці 1 представлено огляд існуючих механізмів, які можуть бути використані для фінансування енергозбереження у всіх галузях народного господарства.

З огляду на досить швидку окупність енергозберігаючих заходів, необхідно також запровадити фінансування інвестиційних проектів з енергозбереження на основі кредитів комерційних банків з частковим відшкодуванням відсоткових ставок за рахунок коштів державного бюджету.